

COACHING, LEADERSHIP AND MOTIVATION

Zelo zanimivo izobraževanje je v okviru projekta Erasmus K-1 potekalo v Rimu, od 7. do 16. 3. 2022.

1. DAN: SPOZNAVANJE, PREDSTAVITEV ŠOLSKIH SISTEMOV IN NOVIH TEHNOLOGIJ

V skupini smo sodelovale udeleženke iz Španije, Nemčije, Estonije in Slovenije, in sicer z vseh stopenj izobraževanja, od vrtca do osnovne in srednje šole, poučujemo pa različne predmete. Kolegicam iz Španije je organizator omogočil osebne asistentke - prevajalke iz angleščine.

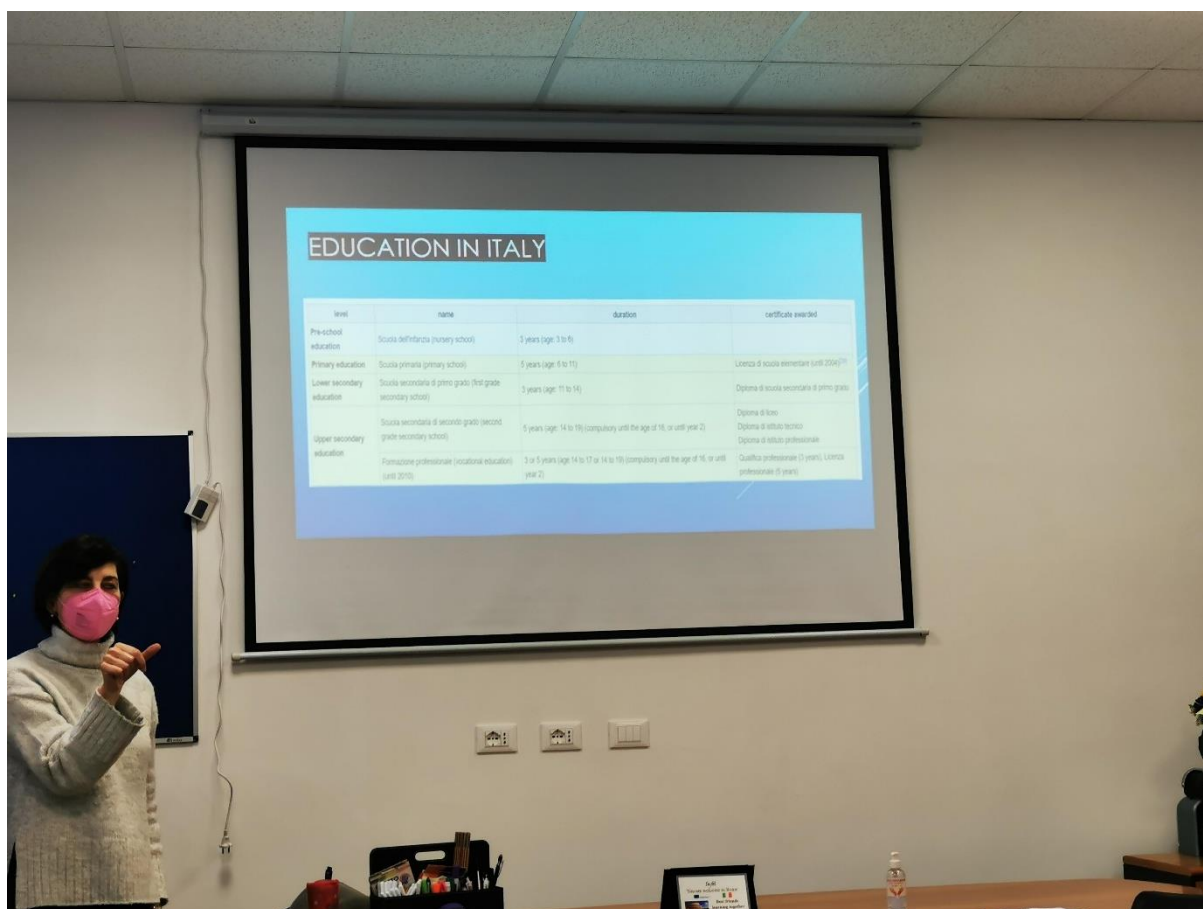
Predstavili smo se in začeli z delom v skupinah. Najprej smo spoznali šolski sistem v Italiji, ki nam ga je predstavila Giulia, prof. angleščine, ki poleg poučevanja angleščine sodeluje tudi z Info! inštitutom.

Spoznali smo novo komunikacijsko orodje **slido**, s katerim smo prebili led. Enostavno in zelo uporabno orodje je zelo primerno tudi za učence.

Giulia nam je nato predstavila italijanski šolski sistem po celotni vertikali. Italija ima za razliko od Slovenije (poleg nje tudi Španija in delno tudi Nemčija) sistem 'substitute teacher' (učitelji brez diplome lahko delajo kot nadomestni učitelji). Diplomant po zaključku prve stopnje izobraževanja po nekaj letih poučevanja opravi izpit iz kvalifikacije in postane učitelj.

Primerjale smo šolske sisteme držav udeleženk tečaja in ugotovile, da se v omenjenih državah zaradi 'neatraktivnega' poklica učitelja in slabše plačanega dela srečujejo s pomanjkanjem

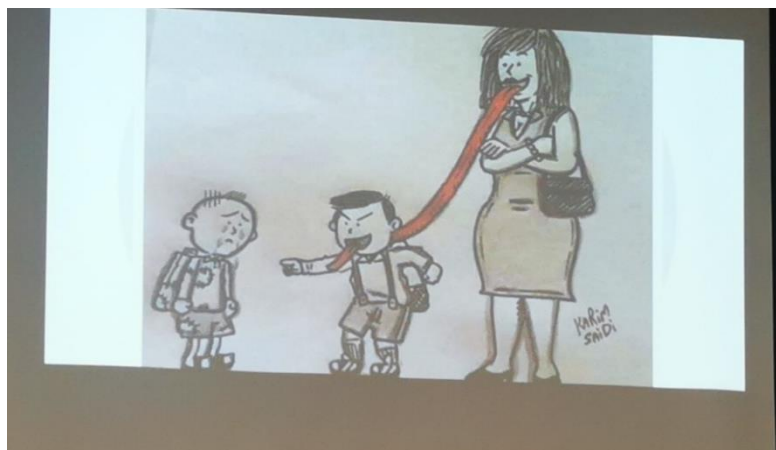
učiteljev, zato so uvedli sistem nadomestnih učiteljev. Normativi v posameznih državah so zelo različni. Slovenci in Nemci imamo v primerjavi z drugimi precej številčne oddelke.

V Italiji je v zadnjih letih ogromno migrantov iz Afrike in Azije, zlasti visoko izobraženi migranti pa se v začetku prihoda v Italijo izobražujejo v CPIAs. Tu poučuje naša predavateljica Giulia.

2. DAN: EMPATIJA

Začeli smo s prvo delavnico, kjer smo se osredotočili na različna obdobja v otroštvu. Pomembne ugotovitve so bile, da prvih 7 let otrok srka vse svoje znanje iz okolja in ga posnema. Zelo je pomembno, da je njegova izkušnja pozitivna, zato je v predšolskem obdobju pomembnejša vloga

staršev, v kasnejših obdobjih pa mora biti sodelovanje vzajemno, nikakor pa vzgoja preložena le na pleča učiteljev.

V drugem obdobju, od 7. do 14. leta, mora imeti mladostnik dobro izkušnjo z naravo, svetom zunaj njega in jezikom. Ta naj vsebuje bogato besedje, naučiti se mora predvsem lepih izrazov, s katerimi bo opisoval svoja občutja, ki naj presežejo slabe. To je zlasti v dobi telefonov zelo pomembno, saj med seboj verbalno bistveno manj komunicirajo.

Vrednote se spreminjajo, mladi so zato precej zmedeni in ranljivi. Ker precej časa preživijo za računalniki, potrebujejo akcijo in avanture. Pri pravilnem pristopu do učencev s čustveno-vedenjskimi težavami je zelo pomembna učiteljeva empatija.

Na podlagi različnih primerov smo udeleženci vadili te pristope in osvojili nekaj kompetenc coachinga, kako pridobiti učence in jih usmerjati v to, kako odpraviti napačno vedenje. Posebno pozornost smo namenili obema, tako žrtvi kot storilcu.

Teacher as coach: the coaching competences

- **Code of ethics**
Teacher is required to respect the individuality of the learners and to guarantee adequate professional standards (personal development, longlife learning, commitment and responsibility)
- **Development of an empathic relationship** based on confidence in the abilities of learners and emotional intelligence, able to manage and recognize their emotions and those of learners
- **Presence:** the ability to be fully focused during lessons, directing one's attention to *here and now*.

3. DAN: MEDIACIJA PRI KONFLIKTIH V ŠOLI – NASILNEŽ

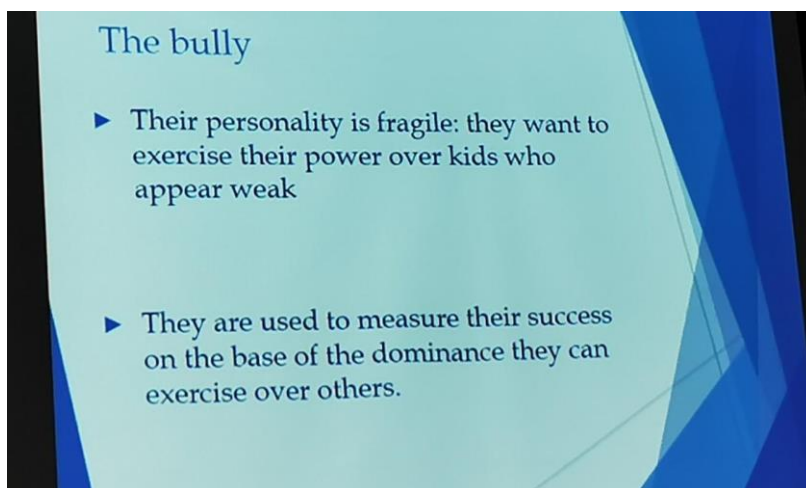
Dr. Luciano Balducci nam je v svojem predavanju predstavil nove pristope, kako zaposleni v vzgoji in izobraževanju lahko izvajamo meditacijo pri različnih konfliktih med učenci, učenci in učitelji ter ostalimi zaposlenimi.

Opozoril je na socialno in psihološko ozadje bullyinga – mobinga (mladi in odrasli). Učenca je potrebno usmerjati v večšine, da se sam nauči poiskati novo skupino, v kateri se bo, ker so ga drugi izolirali, počutil dobro.

Učitelji se zaradi učnega programa včasih nimamo časa pozornosti posvečati ustrašovanim, izločenim oz. ponižanim učencem. Potrebno se je zavedati, da je to NASILJE in je kot tako nesprejemljivo. Potrebno je biti pozoren na izvajalca (in njegovo moč), žrtev (in njegovo nemoč), razred kot celoto in učitelje, ki sodelujejo v učnem procesu. Upoštevati moramo tudi vse štiri vrste nasilja: direktno, indirektno, verbalno in cyber nasilje.

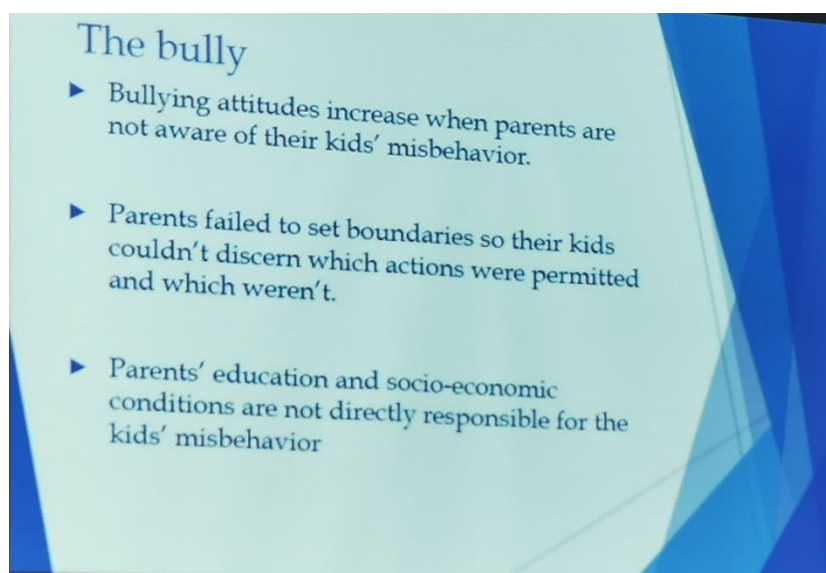
Zgodba o Karolini. Po ogledu zaigranega posnetka resnične zgodbe o deklici Karolini, ki je zaradi spletnega nasilja naredila samomor, smo raziskovali, kdo v zgodbi je odgovoren za tako tragičen zaključek, kdo je v dogodku aktiven in kdo pasiven krivec.

Omenili smo tudi vpliv socialnih medijev na pojav medvrstniškega nasilja. Učence moramo naučiti aktivnega posredovanja, ko opazijo nasilje ter da smiselno uporabljajo informacije, fotografije ipd., ki jih širijo po spletu (**reklama [It's in your hands – Huawei](#)**), in sicer ob upoštevanju vseh posledic. Poznati morajo svojo MOČ s tem, ko pravilno odreagirajo. Moč je v pravilni interakciji zelo pomembna in pozitivno vpliva na naša življenja.

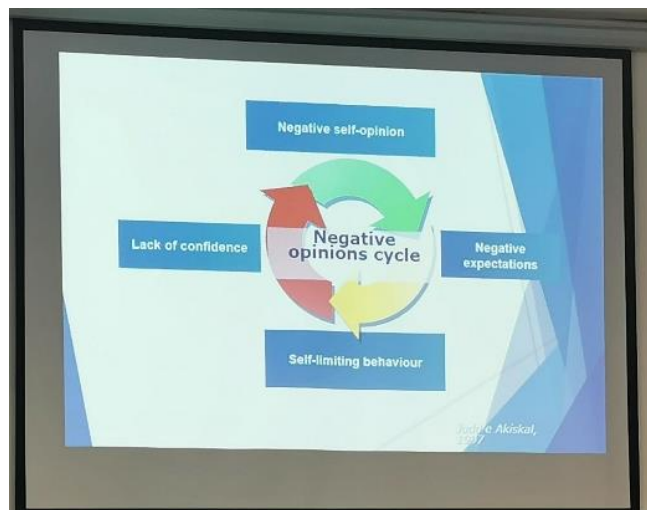
Osredotočili smo se tudi na vse udeležence v medvrstniškem nasilju: ustrahovalec, pomočnik, podpornik (!), gledalec, branilec in žrtev ter na njihove vloge (**posnetek [Stand up or stand by](#)** – ni lahko biti interaktiven, za to potrebuje učenec pogum). Natančno smo analizirali njihove morebitne diagnoze (kot so ADHD, DOP itd.), okolje, iz katerega izhajajo: brezbržnost, agresivni družinski odnosi, vzroke, zaradi katerih ponotranjijo agresivno vedenje ... (**posnetek [Children see Children do](#)**), neurejene razmere ipd. Prišli smo do zaključka, da je bil tudi nasilnež nekoč žrtev nasilja in da se ob jasno postavljenih pravilih otroci počutijo varne. Zato je zelo pomembno, da **jasna pravila** in njihove **posledice** postavimo tudi najstnikom, saj se bodo tudi oni počutili bolj varne.

Sledil je ogled posnetka [Lou](#) in vzbujanje pozornosti. Zaključili smo s trditvijo, da nasilnež potrebuje pot do samouvida svoje krhkosti, občutek odgovornosti in občutek pozitivne potrditve učitelja ter kasneje tudi samopotrditve.

4. in 5. DAN – MEDIACIJA PRI KONFLIKTNIH V ŠOLI: ŽRTEV

Najprej smo spoznali značilnosti žrtve. Žrtev je običajno prestrašena, negotova, pazljiva, umirjena, plaha, čuti se popolnoma nesposobna na vseh področjih. Lahko gre tudi za fizično šibkost, v procesu nasilja pa postaja vedno bolj negotova. Storilec jo izbere, ker ve, da je na nek način izolirana («odsotnost» staršev lahko povzroči različne vrste žrtev: nasilje, pedofilija, samopoškodovanje).

Odrasli jo zato, ko prepoznamo situacijo, sicer spodbujamo k reakcijam, postavitvi zase, ker pa teh večini nima, se vrta v začaranem krogu nemoči. Nujen je pravilen pristop – žrtev mora pridobiti **pozitivno samopodobo**, da je pomembna, da zmora sama reševati težave. Da se mirno spoprime z nasilnežem, da ta **izgubi občutek premoči**.

Žrtev išče nekoga, ki ga razume, podpira, zato je zelo pomembno, da ji damo občutek varnosti, da ima občutek, da jo **razumemo in spoštujemo**, zato upoštevamo njeno mnenje, kako dalje. In takoj začnemo z učenjem, kako ukrepati. Namesto nje tega ne moremo, jo pa razumemo in ji to damo vedeti. Pomembno pa je, da je zaradi nemoči ne krivimo.

Ker se žrtev v šoli ne počuti dobro, posledično pada učni uspeh, izmika se šoli in obveznostim, kar pogosto privede tudi do prezgodnjega zapuščanja izobraževanja.

V nadaljevanju smo se dotaknili pristopov pri reševanju problemov.

Šolska pravila morajo biti jasno postavljena, VSI delavci šole jih morajo spoštovati.

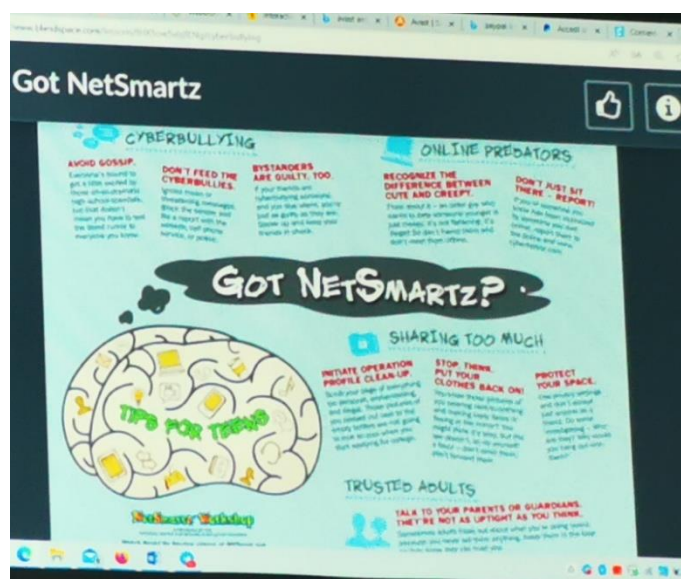
- A) **Učenje posledic:** nogometna igra (jasno pravilo: če izgovoriš grdo besedo, greš v nasprotno ekipo ali če te učitelj sliši, se gol pripiše naslednji ekipi).
- B) **Nasilneža naučiti, da nima gledalcev.**
- C) **Prijateljski klub:** dobri učenci konec tedna, ko predebatirajo situacijo, dobijo medaljo, slabi pač ne.
- D) **Gledalci postanejo branilci:** nasilnež brez publike izgubi moč, zato vzgajamo gledalce v branilce. **POSNETEK The bully is the real loser.** Po ogledu videa igra vlog – žrtev, storilec, analiza počutja, menjava vlog. Naučimo jih občutij, ki jih imajo žrtve, ter akcije, da se v dogodek dejansko vmeša in aktivira kot branilec. **PREVENTIVA.**
- E) **Različne igre vlog:** učenje empatije – vseh 6 vlog: kako se počutite v posamezni vlogi. Učenje poteka daljše časovno obdobje. Učenci se učijo skupinskega dela in reševanja problemov. Učitelji le opazujemo, ne posegamo v njihove vloge in občutja. Učenci lahko za evalvacijo posnamejo **filmčke**.

- F) **PRAKTIČNE IZKUŠNJE**, le teorija pri njih ne zaleže. Čustva morajo **OBČUTITI**.
- G) **Učenje čustev**.
- H) Ustvarjanje **mirnega učnega okolja**, kjer je dopuščena tudi **krhkost**, ki je ok. Spoznavanje, da je biti krhek sprejemljivo. Ko nasilnež to spozna, se lažje sprejme in ni več nasilen.
- I) Opozarjati na negativna dejanja, a hkrati opozarjati na **pozitivna** dejanja.
- J) Več **filmske vzgoje**, saj se učenci lažje poistovetijo z različnimi značaji in sporočilnostjo: večina kriminalcev, ki so zanje sicer heroji, pristane v zaporu in je kaznovan.
- K) Varna raba interneta.
- L) Sodelovanje in predavanje lokalne policije.

5. Dan: Spletno nasilje

Najprej smo se dotaknili varne rabe pripomočkov v razredu in pridobili nekaj idej za spletne strani, preko katerih lahko mlade spletno opismenjujemo. Spletno nasilje je v zadnjem času v velikem porastu in ima lahko za mlade hude posledice.

Pomembno jih je naučiti oz. spomniti, da je vsaka prisotnost oz. morebitna nereakcija pri zaznavanju nasilja, del nasilja. Vsako nasilje, ki ga učenec opazi, ju nujni potrebno javiti oz. prijaviti.

Nato nam predavateljica predstavila dve zelo privlačni orodji za delo v razredu: blendspace in Padlet v povezavi s Teded povezavo. V obeh orodjih smo udeleženske pripravile zaključne predstavitve.

6. in 7. DAN: ČUSTVENA INTELIGENCA

»Obvladajte svoja čustva, da čustva ne bodo obvladovala vas.« (Syrus)

Pridružile so se nam kolegice iz Anglije.

Začeli smo s pogovorom o čustveni inteligenci. Poučevanje o čustvih postaja pomemben del učnega procesa. Razmišljale smo, kaj so čustva, katere so vrste čustev, njihovo prepoznavanje, čutenje, obvladovanje čustev. Biti inteligen ten ni dovolj, če nimaš prave čustvene inteligence. Čustva sama vplivajo na naše vedenje. Veliko ljudi ima iz otroštva slabe izkušnje, zato ob določenih trigerjih – sprožilcih impulzivno odreagirajo.

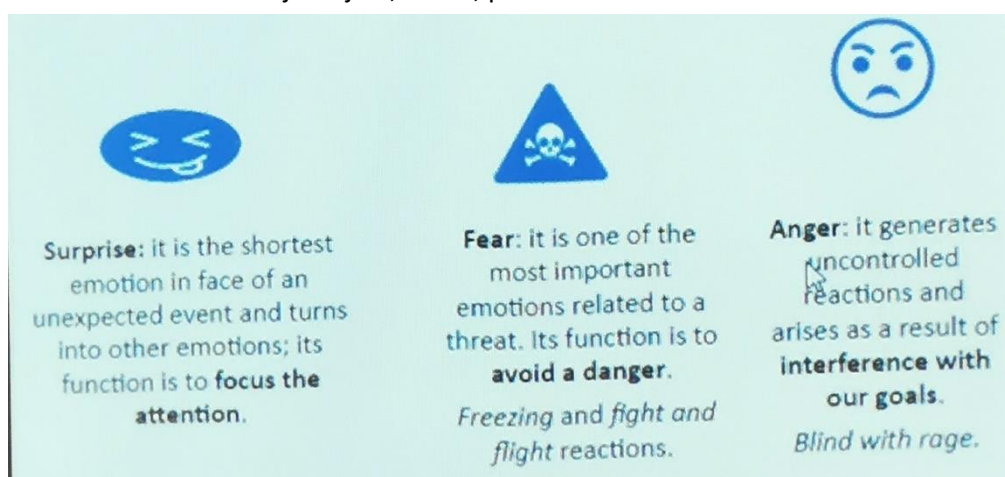
Ogledali smo si film **Inside out** in spregovorili o 7 univerzalnih čustvih.

Presenečenje – kratkotrajno čustvo, osredotoča se na pozornost.

Strah – izogibanje nevarnosti.

Jeza – povezana je z našimi pričakovanji.

Stud – odvrne nas škodljivih ljudi, hrane, predmetov.

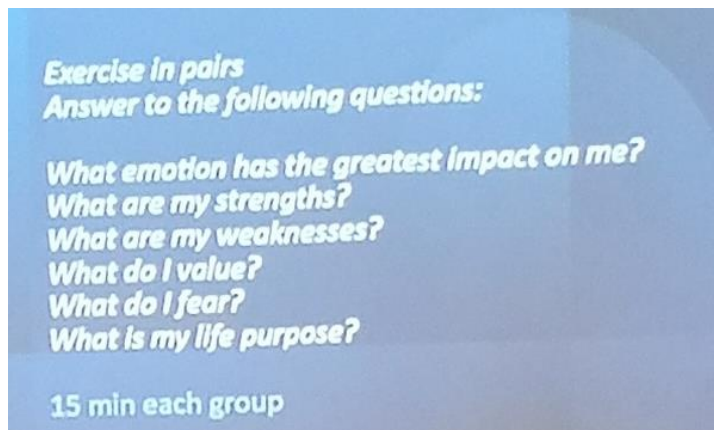

Zaničevanje – odnosi med ljudmi.

Žalost – odnos z našo intimnostjo. Triger je izguba.

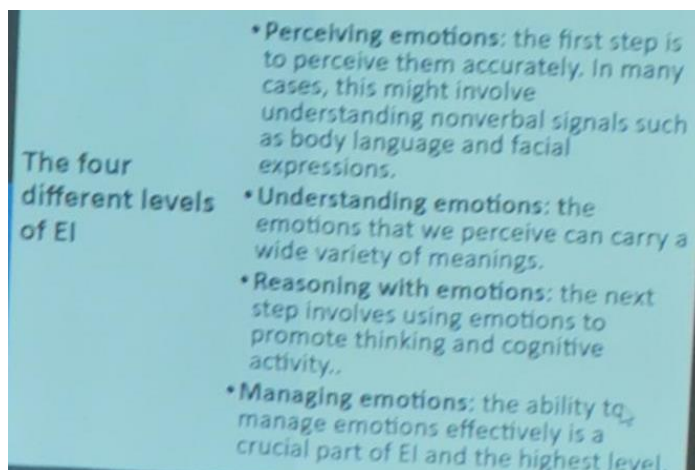
Veselje – odprtost in odsotnost nevarnosti.

Naredili smo vajo o prepoznavanju čustev.

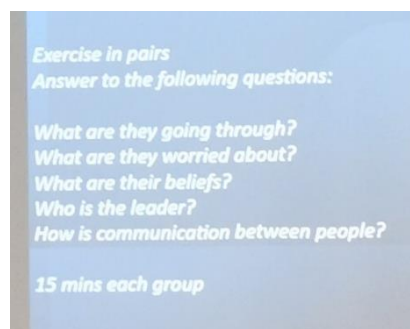

Starši otrok sploh ne učijo več čustvovanja, ker jih preveč ščitijo, zato imajo ti veliko težav s prepoznavanjem čustev. Sporočilo učiteljev mora biti: »Lahko ste jezni, žalostni, vznemirjeni.« Če tega znanja nimajo, jih moramo čustvovanja naučiti.

Predavateljica nas je v delavnici vodila v razmišljanju: Ali imamo učitelji družbeno zavedanje? Lahko razumemo čustva drugih, npr. družine, ki ima v družini odvisnika? Imamo organizacijsko zavedanje? Opazimo, razumemo in čutimo razredno dinamiko?

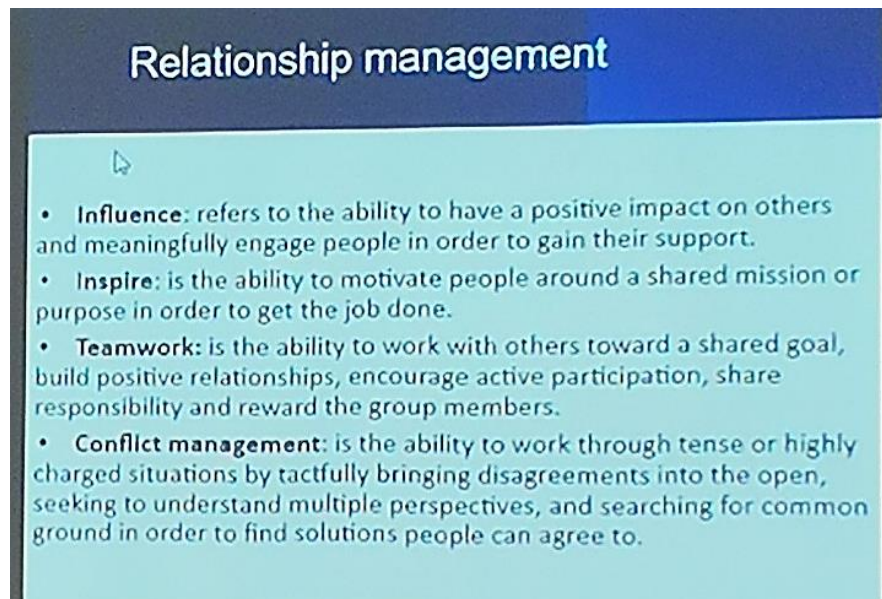

Nova vaja je zajemala razmišljanja o prepoznavanju čustvovanja skupine. Osredotočili smo se na nasprotni situaciji: empatija : sodba. Enako je v kolektivu. Ko prepoznamo dinamiko, in če je učencem/kolegom potrebno pomagati, jim pomagamo.

Osredotočili smo se na posamezne vloge v kolektivu.

Reševanje konfliktov pomeni, da druga mnenja v razredu ali kolektivu tudi **slišimo**, da si ponudimo različne rešitve, ne vztrajamo le pri svojih željah ali predlogih. Poskušamo s predlogi, pomemben je nevsiljiv način komunikacije (poskusi tako ...) Naši predlogi morajo biti objektivni. **Vodimo** jih do rešitve, pri čemer jih sprašujemo: kaj se ti zdi pomembno, kaj si ti želiš, kako bi to naredil ...

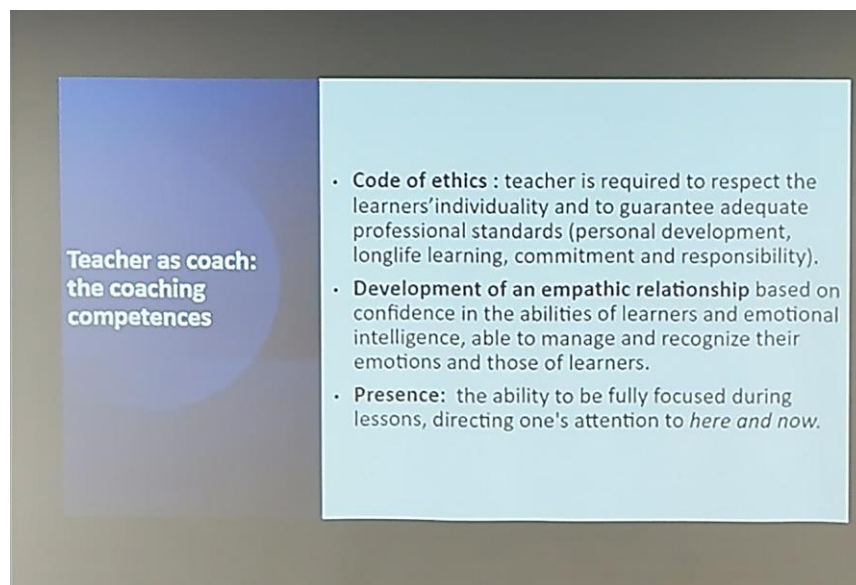
Relationship management

- **Influence:** refers to the ability to have a positive impact on others and meaningfully engage people in order to gain their support.
- **Inspire:** is the ability to motivate people around a shared mission or purpose in order to get the job done.
- **Teamwork:** is the ability to work with others toward a shared goal, build positive relationships, encourage active participation, share responsibility and reward the group members.
- **Conflict management:** is the ability to work through tense or highly charged situations by tactfully bringing disagreements into the open, seeking to understand multiple perspectives, and searching for common ground in order to find solutions people can agree to.

To je bistvena naloga coachinga: pripeljemo jih do cilja, ki si ga bodo zastavili SAMI.

8. in 9. DAN: COACHING – UČITELJ KOT COACH

Najprej smo spregovorili o kompetencah, ki jih mora imeti dober coach.

Teacher as coach: the coaching competences

- **Code of ethics :** teacher is required to respect the learners' individuality and to guarantee adequate professional standards (personal development, longlife learning, commitment and responsibility).
- **Development of an empathic relationship** based on confidence in the abilities of learners and emotional intelligence, able to manage and recognize their emotions and those of learners.
- **Presence:** the ability to be fully focused during lessons, directing one's attention to *here and now*.

Postopoma lahko prisotnosti pri pouku naučimo tudi učence v razredu. Predvsem pa jih učimo **poslušanja** drug drugega. Ko se med pogovorom vmešamo v pripovedovanje sogovornika – z namenom, da bi ga pomirili, ga potolažili, celo namesto njega našli rešitev, mu s tem onemogočimo, da sam reši svoj problem oz. odžaluje izgubo. Preko učnega procesa jih vodimo k aktivnemu poslušanju. Udeleženke smo precej časa posvetile vajam v aktivnem poslušanju in prebrale zgodbo.

LISTEN

When I ask you to listen to me and you start giving advice, you have not done what I asked.

When I ask you to listen to me and you begin to tell me why I shouldn't feel that way, you are trampling on my feelings.

When I ask you to listen to me and you feel you have to do something to solve my problem, you have failed me, strange as that may seem.

Listen! All I asked was that you listen.
Not talk or do, just hear me.

When you do something for me that I can and need to do for myself, you contribute to my fear and weakness.

But when you accept as a simple fact that I do feel what I feel, no matter how irrational, then I can quit trying to convince you and can get about the business of understanding what's behind this irrational feeling.

And when that's clear, the answers are obvious and I don't need advice.

Irrational feelings make sense when we understand what's behind them.
So please listen and just hear me.

And if you want to talk, wait a minute for your turn; and I'll listen to you

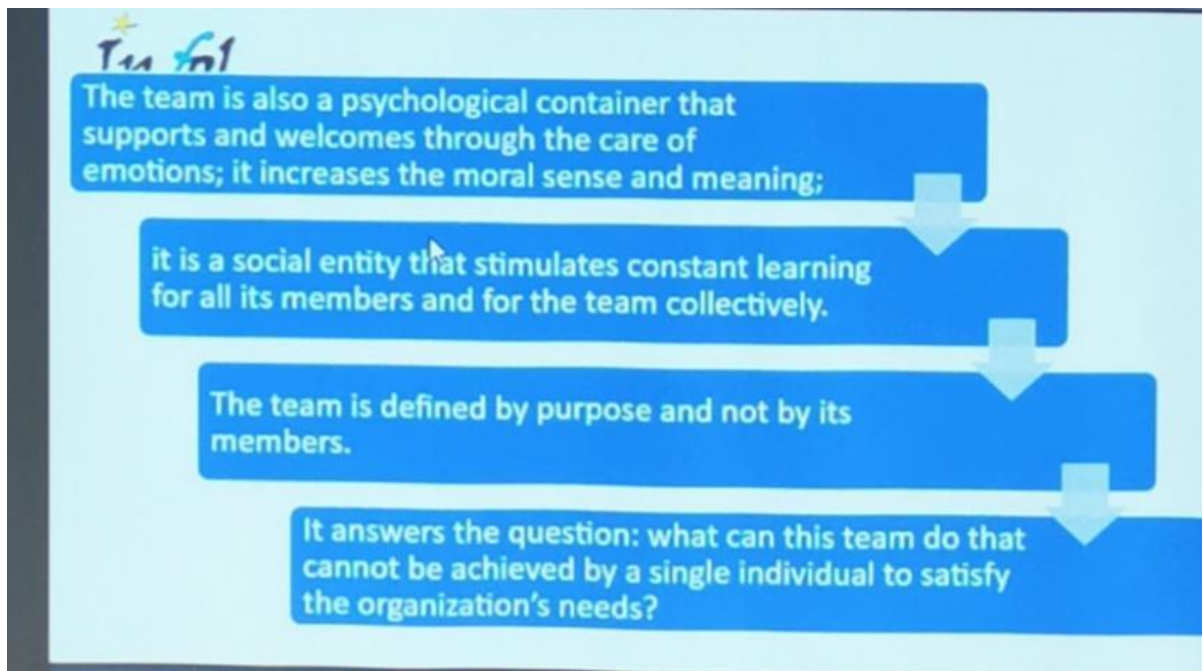
Po delavnici smo prešle na delo v timih. Ogledale smo si posnetek **Union is strength**. Razlikovale smo izraza tim in skupina.

Odgovoriti smo morale na vprašanje: **Kaj je tisto, kar naredi dober tim?** Člani, jasen cilj, sodelovanje, da skupaj dosežeš cilj, skupno učenje. Pomemben je NAMEN, ne člani. Ogleдали smo si film **Voz** in vloge v timu. Projicirali smo jih na svoj kolektiv. V središče smo postavili cilj, okrog pa namišljene poti, da ta cilj dosežemo. Sama sem izbrala cilj, da vključim vse kolege v sredino, da bomo skupaj

Group and team	Group	Team	Working	Teaming
Group and team working	Group: people who have something in common.	Team: people with a common activity, a defined shared objectives, who work in an interdependent way. Interdependence is about team members and organization's teams. The team is not an island.	Working with other people does not in itself mean working as a team; true team working in fact implies recognition of a common purpose, collaboration, communication, mutual learning.	Teaming: team co-creation process.

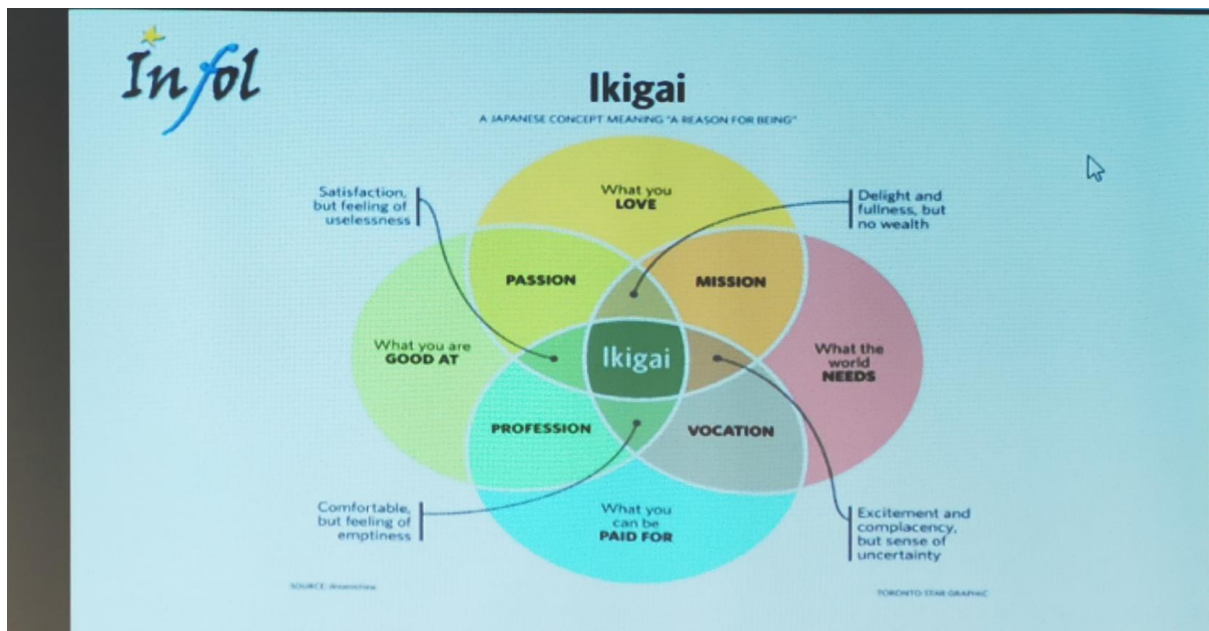
prispevali v naš krog, ki bo zaokrožil z dobrimi idejami, da bo naša šola še uspešnejša – da se bomo tako zaposleni kot učenci počutili dobro in napredovali učno ter osebno.

Zaključili smo z najpomembnejšim delom coachinga – ozaveščanjem, kaj smo ob učenju pridobili.

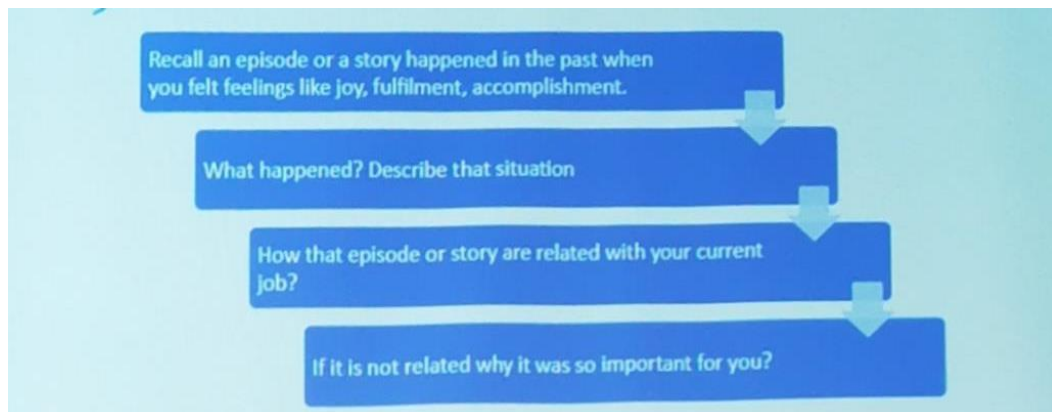
10. DAN: MOTIVACIJA

Začeli smo z delavnico o motivaciji po metodi IKIGAI in si postavili svoje cilje.

Nato smo nadaljevali z razmišljanjem o zlatem krogu.

Zaključile smo s temo, kdo in ne kaj želimo biti ter kako to učiti naše učence, da bodo vedno iskali nove poti in izzive. Usmerjajmo jih v smer, da vedno iščejo drugačno smer, če pri delu niso uspešni.

Po koncu delavnice je sledilo zaključno srečanje in podelitev europass certifikata o izobraževanju.

Nataša Vrhovnik Jerič, udeleženka Erasmusovega tečaja